

အစိုးရအဖွဲ့ကို မြန်ဆန်သွက်လက်စေခြင်း ရဝမ်ဒါနိုင်ငံ၏ လျင်မြန်သွက်လက်သော မူဝါဒချမှတ်မှု၊ ၂၀၀၈-၂၀၁၂

အနှစ်ချုပ်

၂၀၀၈ ခုနှစ်အတွင်းတွင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ အသီးအပွင့်များအဖြစ် လူထု၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းများ တိုးတက်စေခြင်းစသည့် စိန်ခေါ်မှုများက ရဝမ်ဒါအစိုးရအဖွဲ့၏ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြဿနာများစွာကို ပေါ်ထွက်လာစေခဲ့သည်။ ထိပ်ပိုင်း အဆင့် မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကလည်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့်သွားရန် လိုအပ်နေသည်။ အစိုးရဝန်ကြီး အဖွဲ့၏ အပတ်စဉ် အစည်းအဝေးများကလည်း စနစ်တကျမရှိ။ ထိပ်ပိုင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချသူ များ၏ တန်ဖိုးရှိသောအချိန်များမှာ အမြဲတစေ ဖြန်းတီးနေသည်။ အစိုးရအဖွဲ့၏ ဗဟိုချက်မတွင် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများ တပြေးညီ ချိတ်ဆက်မှုရှိနေရန် လိုအပ်သည့်အနေအထားကို သတိထားမိသည့် သမ္မတ ပေါကာဂါမီသည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် အချိန်ကြာမြင့်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ချားစ် မြူရီဂန်ဒေး ဦးဆောင်သည့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ကြီးဌာနကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မြူရီဂန်ဒေးသည် မူဝါဒများကို မည်သို့ ချမှတ်ရမည်၊ အခြားလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ အလွယ်တကူ နားလည်ပြီး လိုက်လျောညီထွေ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ရှင်လင်းပြည့်စုံသော မူဝါဒရေးရာ အဆိုပြုချက်များကို မည်သို့ရေးဆွဲရမည်စသည့် လမ်းညွှန်ချက်များ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မရှိနေသည့် အခြေအနေမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ရှုပ်ထွေးမှုများကို လျင်လျင်မြန်မြန် အဆုံးသတ်နိုင်ခဲ့သည်။ အချို့သော ကိစ္စရပ်များသည် အစိုးရတစ်ဖွဲ့လုံး ဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ်မည်မဟုတ်ဟူသည့်အချက်ကိုလည်း သဘောပေါက်ခဲ့သည်။ မြူရီဂန်ဒေးနှင့် သူ့နောက်ပိုင်းတွင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ကြီးဌာနကို တာဝန်ယူသူဖြစ်လာသည့် ဒေသန္တရအစိုးရဝန်ကြီး ဟောင်း ပရိုတေ့စ် မူစီနီတို့ ပူးပေါင်းပြီး ဝန်ကြီးဌာနများအတွက် မူဝါဒရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ကို ရေးဆွဲခဲ့ကြသည်။ ထိုလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တွင် အစိုးရတစ်ဖွဲ့လုံးနှင့် ညှိနှိုင်းနေရန် မလိုအပ်ပဲ မတူညီသည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ကွာခြားချက်များကို မည်သို့ဖြေရှင်းရမည်ဟူသည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများကို အချိန်တိုတိုဖြင့် ထိထိရောက်ရောက် ဖြစ်စေရန်အတွက် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အထိ အားနည်းချက်များသည် ရှိနေဆဲ ဖြစ်သော်လည်း အစိုးရအဖွဲ့၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအသစ်များသည် မူဝါဒအဆိုပြုချက်များ၏ အရည်အသွေး ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လျင်မြန်ပြီး တာဝန်ခံမှုအားကောင်းသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်နိုင် စေခဲ့သည်။

ဤလေ့လာချက်ကို ရဝမ်ဒါနိုင်ငံ ကီဂါလီမြို့တွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အင်တာဗျူးများကို အခြေခံ၍ ဂျော်နသန် ဖရီးဒ်မန်းက ပြုစုပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဆက်စပ်နေသည့် လေ့လာချက်ကို "ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဦးစားပေးသတ်မှတ်မှုများကို မြှင့်တင်ခြင်း။ ရဝမ်ဒါနိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို တပြေးညီချိတ်ဆက်မှုရှိစေခြင်း၊ ၂၀၀၈-၂၀၁၁" တွင်ရှု။

နိဒါန်း

ရဝမ်ဒါနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ၂၀ ရာစု၏ ပထမဆယ်ရာစုအတွင်းတွင် အားကောင်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဆိုးရွားသည့် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုများမှ စတင်နုလုံထူနိုင်ခဲ့သည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ နှစ်များစွာကြာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်သော ဦးဆောင်မှုနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို စိတ်အားထက်သန်စွာ လိုလားမှုများဖြင့် ရုန်းကန်ခဲ့ပြီးနောက် ၂၀၀၇ ခုနှစ်အရောက်တွင် နိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးအခြေခံအုတ်မြစ်ကောင်းများ အမြစ်တွယ်ပြီး ဖြစ်နေခဲ့သည်။ အစိုးရသည် မူဝါဒ ရည်မှန်းချက်များကို ရေရှည်မဟာဗျူဟာ ၂၀၂၀ မျှော်မှန်းချက် အဖြစ် ရေးဆွဲခဲ့သည်။ နယ်ပယ်အနှံ့ အများပြည်သူရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ ထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ အစိုးရက ကြိုးနီစနစ်ကို တိုက်ဖျက်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများကြောင့် ကော်ဖီဆိုင်လုပ်ငန်းဖြစ်သည့် Starbucks နှင့် ကုန်လှောင်ရုံ ကုမ္ပဏီ Costco စသည့် နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများကလည်း ပိုမိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် စိတ်ဝင်စား လာကြသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အချက်အလက်များအရ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ၇ ရာခိုင်နှုန်းအထက် နှစ်စဉ် တိုးတက်လာနေခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ရဝမ်ဒါကို ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စံပြု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။၁ တိုးတက်မှုများက မြန်ဆန်သည်။ အရှိန်အဟုန် မြင့်သည်။

သို့တိုင် ၂၀၂၀ မျှော်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီရန်ကားများစွာလိုအပ်နေသေးသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှိသည့်တိုင် ပျမ်းမျှဝင်ငွေမှ နည်းပါးနေသေးသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှုန်းမှာ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် ခေါင်းမာမာ မြင့်မားနေဆဲဖြစ်သည်။ “ဗဟုသုတ အသိုက်အဝန်း ဈေးကွက်” တစ်ခုကို ထူထောင်မည်ဟူသည့် မဟာဗျူဟာ ကြောင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ရဝမ်ဒါလူမျိုး ၁ ရာခိုင်နှုန်းအောက်သာ အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့သေးသည်။နောက်ထပ်အရေးကြီးသည့် ပြဿနာတစ်ခုမှာ သတ္တုတွင်းနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အတွက် လိုအပ်သော ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် အရင်းအမြစ်မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၀၃ နှင့် ၂၀၀၅ အကြားတွင် ဖြစ်ခဲ့သည့် စွမ်းအင် ပြတ်တောက်မှုများကြောင့် အစိုးရသည် လျှပ်စစ်အတွက် ငှားရမ်းထားသည့် မီးစက်ကြီးများကို များစွာ မှီခိုနေရသည်။

ရဝမ်ဒါ၏ လျင်မြန်သည့် ပြောင်းလဲမှုအရှိန်အဟုန်သည် နှေးကွေးသည့် ထိပ်ပိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်မှုနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ပတ်နှစ်ကြိမ်အထိ ကျင်းပရသည့် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများသည် ရှည်လျားသည့် မူဝါဒရေးရာ စာတမ်းများကို အားလုံးနားလည်အောင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးစီက ရှင်းပြနေရသဖြင့် ၁၂ နာရီအထိ ရှည်လျားကြာမြင့်တတ်သည်။ မူဝါဒစာတမ်းများတွင် မည်သည့်အသေးစိတ် အချက်အလက်က အရေးပါသည်၊ မည်သည့်အချက်က အရေးမပါဟူသည့် လမ်းညွှန်ချက် အနည်းငယ်သာ ပါသဖြင့် မည်သည့်အရာကို ဦးစားပေးရမည်ဟူသည့်အချက်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ခက်သည်။ သမ္မတ ပေါကာဂီမီသည် တစ်ခါတစ်ရံ အခြားသောအရေးကြီးလုပ်ငန်းများ လုပ်ရန်ရှိသည့်အတွက် အစည်းအဝေးတွင် အချိန်ပြည့် မထိုင်နိုင်။

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိန်းကျောင်းကိုင်တွယ်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရသည် ဆန်းသစ်ဖို့၊ လျင်လျင်မြန်မြန် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ လိုအပ်လာသည်။ ရဝမ်ဒါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အစိုးရအဖွဲ့ကို မူဝါဒများ ချမှတ်ရန်အတွက် အာဏာများစွာ အပ်နှင်းထားသဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ထိထိရောက်ရောက် မှန်မှန်ကန်ကန် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရေးမှာ အလွန်အရေးပါသည်။ သို့သော် ရှုပ်ထွေးပြီး ရှင်းလင်းမှုမရှိသည့် အချိန်ကုန်သော ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကြောင့် ၂၀၂၀ မျှော်မှန်းချက်များကို ပြည့်မီ လောက်သည်အထိ တိုးတက်မှုရေးကို နှေးကွေးလာစေမည့် ခြိမ်းခြောက်မှုကို ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထိုရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ရေးအတွက် အစိုးရအဖွဲ့၏ စွမ်းဆောင်ရည်မှာ အရှိန်အဟုန်ရော၊ အရည်အသွေးပါ မြင့်မားလာစေရန် လိုအပ်လာသည်။

စိန်ခေါ်မှု

ရဝမ်ဒါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အစိုးရအဖွဲ့ကို ထိပ်တန်းအဆင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် အာဏာအပ်နှင်းထားသည်။ သို့သော် မည်မျှ မကြာမကြာ တွေ့ဆုံတိုင်ပင် ဆွေးနွေးရမည်။ မည်သည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာရမည်ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားခြင်းမရှိ။ ဝန်ကြီးချုပ်က လိုအပ်သည်ဟု ယူဆပါက သမ္မတနှင့် တိုင်ပင်၍ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများကို ခေါ်ယူကျင်းပနိုင်သည်။ သမ္မတ သို့မဟုတ် (သမ္မတမရှိသည့်အချိန်တွင်) ဝန်ကြီးချုပ်သည် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွင် သဘာပတိအဖြစ် ကျင်းပသည်။ ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် ဝန်ကြီးများနှင့် ဒေသန္တရဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရသည်။

သမ္မတသည် ဝန်ကြီးရာထူးများကို အသစ်တိုးချဲ့ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်နှင့်အမျှ ဝန်ကြီးအရေအတွက်မှာ ပုံမှန်မရှိပဲ ပြောင်းလဲနေသော်လည်း ၂၀၀၈ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် ဝန်ကြီးဌာန များအလိုက် ဝန်ကြီး ၂၂ ဦးနှင့် ဒေသန္တရဝန်ကြီး ၆ ဦးရှိခဲ့သည်။ ရဝမ်ဒါ၏ တစ်ပိုင်းသမ္မတစနစ်တွင် သမ္မတသည် ဝန်ကြီးချုပ်ကို ခန့်အပ်ရပြီး ဝန်ကြီးချုပ်သည် သမ္မတမှ အတည်ပြုပေးရန်အတွက် အစိုးရအဖွဲ့စာရင်းကို အဆိုပြုတင်ပြရသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ကို ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးတွင် ထိုင်သည့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့် ဝန်ထမ်း ၅ ဦးမှ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် မူဝါဒရေးဆွဲမှုပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို စီမံခန့်ခွဲရသော်လည်း လုပ်ပိုင်ခွင့် အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် မူဝါဒဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို စုဆောင်းသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများအတွက် အစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲတင်ပြပေးရသည်။ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများကို ဖြန့်ဝေပေးသည်။ မတူညီမှုများကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် အဖက်ဖက်မှ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ အစည်းအဝေးများကိုလည်း စီမံဆောင်ရွက်ပေးသည်။

သို့သော် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများတွင် ပြဿနာတစ်ရပ်ကို မည်သို့တင်ပြရမည်ဟူသည့် စနစ်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမရှိပါ။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် သက်ရောက်မှုများစသည့် အရေးကြီးသည့် အချက်အလက်များ မပါဝင်သည့် မူဝါဒ အဆိုပြုချက်များကိုလည်း မစိစစ်ပဲ တင်သွင်းလေ့ရှိသည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် အဆိုပြုချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များတွင် သင့်တော်သည့် သတင်းအချက်အလက်၊ သုံးသပ်ချက်ပါဝင်စေရေး၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရေးသားစေရေး၊ အများနားလည်စေရေး၊ သတ်မှတ်သည့် ပုံစံဖြင့် ပေးပို့စေရေးအတွက် တောင်းဆိုရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။

၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ဒေသန္တရအစိုးရရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနအတွက် အကြံပေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည် လောရင့်မန်ဇီက "ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုအနေနဲ့ ကြည့်ရင် လိုအပ်ချက်တွေက ရှိနေတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ လုပ်မလုပ်ဆိုတာကို ကြည့်ပေးနေတဲ့သူမရှိနေဘူး။ တစ်ခါတစ်ခါ ကျွန်တော်တို့က တစ်ပိုင်းလွတ်သွားတယ်။ ဒါကိုကြည့်ပေးမယ့်သူမရှိဘူး" ဟုဆိုသည်။

ဥပဒေရေးရာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒသုံးသပ်သူ ဂျင်း ဒီ အမာ ဂေတီရာက "စာတမ်းတွေ တင်တယ်။ ပြီးရင် ဘာမှ သုံးသပ်တာ၊ အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ စစ်ဆေးတာမရှိပဲ အစိုးရအဖွဲ့ဆီ တန်းရောက်သွားတယ်" ဟုရှင်းပြသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် ဝန်ကြီးဌာနချင်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများကို ကျင်းပပေးသည့်တိုင် မူဝါဒရေးရာ မတူညီမှုများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ထိရောက်ခြင်းမရှိပေ။ အစည်းအဝေးများတွင် သက်ဆိုင်သူများ အားလုံးကို ပါဝင်စေရန်နှင့် နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မတူညီမှုများကို အမှန်တကယ် ဖြေရှင်းနိုင်စေရန်၊ အဆိုပြုချက်များကို အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ဆွေးနွေးရန်အတွက် အသင့်ဖြစ်စေရန် တွန်းအားပေးသော တာဝန်ခံ "တွန်းအားပေးသူ" အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ လိုအပ်နေသည်။ သို့သော် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် ထိုအခန်းကဏ္ဍကို ရယူနိုင်သည့် အာဏာမရှိပေ။

"မူဝါဒရေးဆွဲရာမှာ သက်ဆိုင်တဲ့သူတွေကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုနည်းတဲ့အတွက် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး တွေမှာ ငြင်းခုံရတာတွေ သဘောထားကွဲလွဲတာတွေက အချိန်အကြာကြီးယူတယ်။ မူဝါဒစာတမ်း အတော်များများ

ကို အစိုးရအဖွဲ့ကို တင်တဲ့ ပထမဆုံး အစည်းအဝေးတစ်ခုတည်းနဲ့ အတည်ပြုလို့မရနိုင်ဘူး” ဟု အစိုးရအဖွဲ့ကို ပြန်လည်ပုံဖော်ရာတွင် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သည့် ချားစ် မြူရီဂန်ဒေးကဆိုသည်။ “ဒါနဲ့ပဲ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ အချိန်တွေ ဆုံးရှုံးရတယ်။”

အားလုံးဘုံသဘောတူညီမှုမရှိခြင်းက အစိုးရ၏ ထိရောက်မှုကို သက်ရောက်မှုရှိစေခဲ့သည်။ “ဒီလိုနဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ဟာ သက်ဆိုင်သူတွေဘက်က သဘောမကျနိုင်တဲ့ မူဝါဒတွေ ချမှတ်မိပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ မအောင်မြင်ဖို့၊ အကျိုးသက်ဆိုင်သူတွေဘက်က ထောက်ခံမှုရဖို့အတွက် အချိန်အကြာကြီး ရှင်းပြဖို့ လိုအပ်လာနိုင်ခြေကလည်း မြင့်တက်လာပါတယ်” ဟု မြူရီဂန်ဒေးကဆိုသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး မတိုင်မီနှင့် အစည်းအဝေးပြီးနောက်ကာလများတွင် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု လည်း အားနည်းသည်။ မူဝါဒဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများသည် ရှည်လျားပြီး နည်းစနစ်ပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြမှုများလည်းမရှိပေ။ ဝန်ကြီးများသည် ထိုအထဲမှ အကြောင်းအရာများကို သေသေချာချာ မဖတ်ရှုနိုင်ပဲ လက်ခံနေရသည်။ ဝန်ကြီးများနှင့် လက်ထောက်များသည် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို စာမျက်နှာ ရာချီသော အစီရင်ခံစာများ ပွေလျက် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး ပုံမှန်တက်နေရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မီဒီယာကို ထိထိရောက်ရောက် အသိပေးနိုင်ခြင်း၊ ဝန်ကြီးများထံ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း ပုံမှန်မပို့နိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထိုအားနည်းချက်များက အစိုးရအဖွဲ့၏စွမ်းဆောင်ရည်ကို ထိခိုက်လာစေသည်။ အစိုးရအဖွဲ့သည် မကြာခင်ဆိုသလို တစ်ပတ်နှစ်ကြိမ် အစည်းအဝေးများ ကျင်းပနေရသည်။ အစည်းအဝေးများမှာလည်း ညခင်းဘက်ရောက်သည်အထိ မပြီးနိုင်အောင် ရှည်ကြာနေတတ်သည်။ သမ္မတရုံးမူဝါဒရေးရာ သုတေသနပညာရှင် ဝီလ်ဇံအိုဗီဇီဇာ က “ဝန်ကြီးတွေက အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးအတွက် ပြင်ဆင်ရင်းနဲ့ အမြဲတမ်း အလုပ်များနေကြတယ်။ ကွင်းဆင်းဖို့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် တခြားကိစ္စတွေကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဆောင်ရွက်ဖို့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် အချိန်မပေးနိုင်ကြဘူး။”

တုန့်ပြန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကာဂါမီ သည် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဟု လူသိများသည့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ကြီးဌာနကို ဖွဲ့စည်း သည့် သမ္မတအမိန့်ကြေညာစာတစ်စောင်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုရုံး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်တာဝန်မှာ မူဝါဒ ရေးဆွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပိုမိုသွက်လက် လျင်မြန်လာစေရန်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှုများ ပိုမိုထိရောက် ကောင်းမွန်လာစေရန် ဖြစ်သည်။ ကာဂါမီ သည် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးကို အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းအဝေးများကို စီမံခန့်ခွဲပြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများကို ကြီးကြပ်ထိန်းကွပ်ရသည့် ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးတွင် ပူးတွဲထားရှိသည်။ နောက်နှစ်လအကြာတွင် ကာဂါမီ သည် မြူရီဂန်ဒေးကို အစိုးရအဖွဲ့ရုံး၏ ပထမဆုံးဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

သင်္ချာပညာရှင်ကို လေ့လာသင်ယူခဲ့သူဖြစ်သည့် မြူရီဂန်ဒေးသည် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံ ကြွယ်ဝသူဖြစ်သည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်ကတည်းကပင် နိုင်ငံခြားရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဝန်ကြီးဌာနကို ဦးဆောင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးမဖြစ်ခင်က ရဝမ်ဒါဝဲသာနတပ်ဦးပါတီတွင် အတွင်းရေးမှူးချုပ် အဖြစ် လေးနှစ်ကြာ တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၇ ခုနှစ်အထိ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူး သူလည်းဖြစ်သည်။ ရဝမ်ဒါတွင် မွေးပြီး ဘူရွန်ဒီတွင် ကြီးပြင်းခဲ့သည့် မြူရီဂန်ဒေးသည် သူ၏မွေးဖော်နိုင်ငံကို လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်မှုများ အပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ပြည်တော်ပြန်ခဲ့သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ကာဂါမီ သည် အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ဖွဲ့စည်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် သမ္မတ အတိုင်ပင်ခံကောင်စီနှင့် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကောင်စီသည် ပြည်တွင်းရေးရာကိစ္စများ အတွက် သမ္မတကို မဟာဗျူဟာလမ်းညွှန်ချက်များ ပေးပြီး ရဝမ်ဒါနိုင်ငံ၏ ပုံရိပ်ကို ပြည်ပတွင် မြှင့်တင်ပေးနေသည့် ရဝမ်ဒါနှင့် နိုင်ငံတကာပညာရှင်များ ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ကာဂါမီ၏ ကောင်စီ

တွင် ပါဝင်သူများမှာ ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း တိုနီဘလဲ၊ ဟားဗတ်စီးပွားရေးကျောင်းမှ ပရော်ဖက်ဆာ မိုက်ကယ်ပေါ်တာ၊ အမေရိကန်ဇဝ်ဂေလီ သင်းအုပ်ဆရာ ရစ်ခါဝါရင်း၊ နာမည်ကျော် အမေရိကန်စီးပွားရေးသမား ဂျိုးရစ်ဂျီ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အကြံပေး မိုက်ကယ်ဖဲဘန်နွဲ နှင့် မြူရီဂန်ဒေး အပါအဝင် အရေးကြီးသည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ဗဟိုချက်မဖြစ်သော သမ္မတရုံးနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးတို့၏ မဟာဗျူဟာအရည်အသွေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ရန်ရည်ရွယ်သော ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ကာဂါမီသည် မူဝါဒများကို စတင်အဆိုပြုရန်နှင့် ပုံဖော်ရေးဆွဲရန်အတွက် တာဝန်ယူရသည့် မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒရေးရာဌာနကို သမ္မတရုံးအောက်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အစိုးရအဖွဲ့၏ သက်တမ်းအလိုက် ရည်မှန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှုအား စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်းကို တာဝန်ယူရသည့် ညှိနှိုင်းကွပ်ကဲရေး ဌာနကို ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးအောက်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ကာဂါမီ၏ မဟာဗျူဟာမှာ ဗြိတိန်အစိုးရ၏မူဝါဒရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ မဟာဗျူဟာဌာနနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးဌာနဟုခေါ်သည့် အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ဖူးသော တိုနီဘလဲထံမှ စိတ်ကူးရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တိုနီဘလဲသည် အကြံဉာဏ်ပေးရုံမျှမက အစိုးရ အဖွဲ့ရုံးမှ ဝန်ထမ်းနှစ်ယောက်အပါအဝင် ရဝမ်ဒါလူမျိုးအရာရှိများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်အတွက် အတွေ့အကြုံရင့် ဝန်ထမ်း (၁၀)ဦး အားပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။ ရဝမ်ဒါနိုင်ငံနှင့် ဘလဲ၏ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှာ အာဖရိကတိုက်တဝှမ်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများကို ပံ့ပိုးကူညီပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၂၀၀၈ခုနှစ်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် သူ၏ အကျိုးအမြတ်မယူသော အဖွဲ့အစည်း အာဖရိကအုပ်ချုပ်ရေးရှေ့ဆောင်အဖွဲ့ (Africa Governance Initiative – AGI) အတွက်လည်း ပထမဦးဆုံးဖြစ်သည်။

အစိုးရရုံးကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် မြူရီဂန်ဒေးသည် မူဝါဒရေးရာလေ့လာသုံးသပ်သူများ ပါဝင်သော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းသည်။ ဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်တာဝန်များကို ရှင်းလင်းပြတ်သားအောင် ပြုစုသည်။

ဝန်ထမ်းစုဆောင်းခြင်း

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လတွင် ခန့်အပ်ခံရပြီးနောက် မြူရီဂန်ဒေးသည် သမ္မတအမိန့်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အစိုးရအဖွဲ့ရုံးအောက်မှ ဌာနသုံးခုဖြစ်သည့် ဥပဒေရေးရာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဌာန၊ စီးပွားရေးဌာနနှင့် လူမှုရေးမူဝါဒဌာနတို့အတွက် ဝန်ထမ်းနှစ်ဦးစီ ခေါ်ယူခန့်အပ်ခဲ့သည်။ “ကျွန်တော်ကဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင် မူဝါဒ ရေးဆွဲတဲ့နေရာမှာ လေ့လာသုံးသပ်တဲ့ နေရာ စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်တဲ့နေရာမှာ အတွေ့အကြုံရှိတဲ့သူတွေ လေ့လာသုံးသပ်တွေ့ခေါ်နိုင်စွမ်း ကောင်းတဲ့သူတွေ၊ နှုတ်နဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် စာနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့သူတွေ၊ အသင်းအဖွဲ့နဲ့ ပေါင်းစပ်လုပ်ကိုင်တတ်တဲ့သူတွေ၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်တတ်တဲ့သူတွေကို လိုချင်တာပါ” ဟု မြူရီဂန်ဒေးက ဆိုသည်။

ဌာနတစ်ခုစီအတွက် အငယ်တန်းသုတေသီတစ်ယောက်နှင့် အကြီးတန်းသုံးသပ်သူတစ်ယောက်ကို ခန့်ထားသည်။ မူဝါဒရေးရာအဆိုပြုလွှာများကို သုံးသပ်ရသည့် သုတေသီများသည် ထိုအဆိုပြုလွှာများတွင် သင့်တော်သည့်အချက်အလက်ပါမပါ၊ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု ရှိမရှိ (အခြားနိုင်ငံများ၏ အလားတူမူဝါဒများနှင့် နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်လျက်) လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်နိုင်မှုရှိမရှိ စသည့်အချက်များ ပါဝင်အောင် ပြင်ဆင်ပေးရသည်။ လေ့လာသုံးသပ်သူများသည် ဌာနတစ်ခုချင်းစီ၏ အကြီးအကဲဖြစ်ပြီး သုတေသီ များကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရသည်။ လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ မှန်ကန်မှုရှိရေးအတွက် အပြည့်အဝတာဝန်ခံရသည်။ လက်တွေ့တွင်မူ ၎င်းတို့၏ တစ်နေ့တာ လုပ်ငန်းများမှာ ကွာခြားမှုမရှိပါ။ လေ့လာသုံးသပ်သူများကို ခန့်အပ်ရာတွင် မြူရီဂန်ဒေးသည် မဟာဘွဲ့ရပြီး ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေးနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများ အပါအဝင် အနိမ့်ဆုံးအတွေ့အကြုံ ငါးနှစ်ရှိသူကို ရှာဖွေခန့်အပ်သည်။ သုတေသီများကို ခန့်အပ်ရာတွင်

ဘွဲ့တစ်ခုရပြီး အလုပ်အကိုင်အတွေ့အကြုံ သုံးနှစ်အနည်းဆုံး ရှိသူကို ရှာဖွေခန့်ထားသည်။ ဝန်ထမ်း ခန့်အပ်မှုများအတွက် အစိုးရ၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်သည်။ ရေဒီယို၊ သတင်းစာများမှ တဆင့်ကြေငြာသည်။ လျှောက်ထားသူများအားလုံးကို ရေးဖြေစာမေးပွဲ ဖြေဆိုစေသည်။ ရေးဖြေစာမေးပွဲ အောင်မြင်သူကို လူတွေ့ခေါ်ယူမေးမြန်းသည်။ လျှောက်လွှာများကို မြူရီဂန်ဒေးအတူ သမ္မတရုံးအောက်ရှိ မဟာဗျူဟာနှင့်မူဝါဒရေးရာဌာန ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းကော်မရှင်၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဌာနနှင့် ကီဂါလီ စီမံခန့်ခွဲမှုသိပ္ပံကျောင်းမှ အရာရှိများကပါ စိစစ်သည်။

မြူရီဂန်ဒေးက သုတေသီရာထူးအတွက် လျှောက်ထားမှုများကို ကျေနပ်မှုရှိသည်ဟု ဆိုသော်လည်း မဟာဘွဲ့ရလျှောက်ထားသူအရေအတွက် နည်းပါးသဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်သူရာထူးအတွက် အရည်အချင်းပြည့်မီ သည့် လျှောက်ထားသူများ ကို မရရှိခဲ့ဟုဆိုသည်။ “ကျွန်တော်တို့လိုအပ်နေတဲ့ အရည်အချင်းတွေနဲ့ ပြည့်မီတဲ့သူမဟုတ်သည့်တိုင် တိုနီဘလဲ ရဲ့အဖွဲ့ကအကူအညီနဲ့ ကျွန်တော်တို့လိုချင်တဲ့ လေ့လာသုံးသပ်သူတွေ ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးလို့ရမယ်လို့ ထင်တဲ့လူတွေကို ခန့်ထားခဲ့ပါတယ်” ဟု မြူရီဂန်ဒေးကဆိုသည်။ “သုတေသီရာထူးအတွက်တော့ လျှောက်ထားသူကောင်းတွေ အများကြီးရရှိခဲ့ပါတယ်။ မူဝါဒရေးဆွဲတာ လေ့လာသုံးသပ်တာ စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်တာတွေမှာ အတွေ့အကြုံအနည်းငယ်သာရှိတဲ့ အလွန်ထူးချွန်တဲ့ လူငယ်တွေကို ရွေးချယ်ခန့်ထားဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ဒါက သူတို့အတွက် အစပဲရှိပါသေးတယ်။ နောင်ဆိုရင် အရမ်းတော်တဲ့ဝန်ထမ်းတွေဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပါတယ်။”

ဝန်ထမ်းများသည်အသက် (၂၄)နှစ်မှ (၃၂)နှစ်အတွင်း ရှိကြပြီး ငယ်ရွယ်သူများဖြစ်သည်။ ရဝမ်ဒါ အခွန်အာဏာပိုင်အဖွဲ့ အမေရိကန်စီးပွားရေးသမား ရစ်ချီက ကနဦး ဦးဆောင်တည်ထောင်ခဲ့သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေး ပူးပေါင်းဌာနဖြစ်သော ရဝမ်ဒါ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ စသည့် မတူညီသည့် နောက်ခံအခြေအနေများမှ လာကြသူများဖြစ်သည်။ သူတို့သည် အစိုးရဝန်ထမ်းလစာများကို လစာသတ်မှတ်ချက် ၏အမြင့်ဆုံးအထိ ရရှိကြသည်။ စက်တင်ဘာလအရောက်တွင် နေရာ ခြောက်နေရာလုံးအတွက် ဝန်ထမ်းများ ခန့်ထားပြီးဖြစ်သည်။

ကိုယ့်အခန်းကဏ္ဍကိုယ် လေ့လာသင်ယူခြင်း

သုံးသပ်သူများနှင့် သုတေသီများသည် မူဝါဒ လေ့လာသုံးသပ်မှုနှင့် အထွေထွေ သုတေသနလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အတွေ့အကြုံအနည်းငယ်သာရှိကြသဖြင့် မြူရီဂန်ဒေးသည် အစောပိုင်း လပေါင်းများစွာကို အရည်အသွေး မြှင့်တင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးချခဲ့ရသည်။ ဝန်ထမ်းများသည် မူဝါဒ စာရွက်စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုပြီး မူဝါဒရေးဆွဲမှု စနစ်ကို လေ့လာရသည်။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ လေ့လာသုံးသပ်သူ ဂျွန် ကယ်လီဆာက “ကနဦး မူဝါဒစာတမ်းတွေကို ဆက်တိုက်ဆွေးနွေးလိုက် ဖတ်လိုက် လုပ်ရပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ရဝမ်ဒါ အစိုးရရဲ့ မဟာဗျူဟာ စာတမ်းတွေနဲ့ ရင်းနှီးလာပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကိုလည် လေ့လာရပါတယ်။ ပြီးတော့ ဝန်ကြီးဌာနတွေကို သွားလေ့လာပြီး အစိုးရအနေနဲ့ ဘယ်လိုလည်ပတ်နေလဲဆိုတာကို ဖတ်လိုက် လေ့လာလိုက်၊ ဂူဂဲလ်မှာရှာလိုက် လုပ်ရပါတယ်” ဟုဆိုသည်။

လေ့လာသုံးသပ်သူများသည် အခြားနိုင်ငံများကို စံနမူနာအဖြစ် လေ့လာသည်။ ဗြိတိန်စနစ်သည် သူတို့ကို များစွာ လွှမ်းမိုးမှုရှိသည့်တိုင် အခြားအာဖရိကတိုက်တွင်းမှ နိုင်ငံများကိုလည်း လေ့လာသည်။ ထိုနိုင်ငံများတွင် ဂါနာ၊ ယုဂန္ဒာ၊ ကင်ညာ၊ တောင်အာဖရိကနှင့် မော်ရော့တို့ ပါဝင်သည်။ မြူရီဂန်ဒေးသည် ဩစတေးလျသို့ သွားပြီး အစိုးရအဖွဲ့စနစ်ကို လေ့လာသည်။ ဥပဒေရေးရာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး လေ့လာသုံးသပ်သူ ဂေတီရာသည် ဗြိတိန်နှင့် အိုင်ယာလန်သို့ သွားရောက်လေ့လာသည်။ နယူးဇီလန်၊ စင်္ကာပူနှင့် နယ်သာလန်တို့ကိုလည်း နမူနာယူကြသည်။

“ဗြိတိန်တင်မကဘူး အခြားနိုင်ငံတွေက အစိုးရအဖွဲ့တွေရဲ့ အတွေ့အကြုံကိုလည်း ယူဖို့လိုတယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်လာကြတယ်” ဟု ဂေတီရာက ဆိုသည်။ “အစိုးရ ဘယ်လိုလည်ပတ်နေသလဲ သိရအောင် ရုံးတွေကို

သွားလေ့လာရတယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်မဟုတ်လား။ အဲ့လိုပဲ ဗြိတိန်ကနေရလာတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို အခြားကမ္ဘာနိုင်ငံတွေက အတွေ့အကြုံတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး ဘယ်လို ဆောင်ရွက်နိုင်မလဲဆိုတာလည်း လေ့လာခဲ့ကြပါတယ်။ သတင်းရင်းမြစ်တွေကို လေ့လာရုံတင်မကပဲ အခြားဘယ်ကနေ သတင်းအချက်အလက် ရနိုင်မလဲဆိုတာကိုပါ လေ့လာပါတယ်” ဟုသူကဆိုသည်။

AGI မှ အကြံပေးနှစ်ဦးသည် လေ့လာသုံးသပ်သူများကို သုတေသနလုပ်ငန်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် နည်းမျိုးစုံဖြင့် အကူအညီပေးခဲ့ကြသည်။ ဝန်ထမ်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ မူဝါဒဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ပေးသည့်အပြင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးရှိ ဝန်ထမ်းများ၏ အရည်အသွေးပြည့်မီရေးအတွက် သူတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသော သင်တန်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ သင်တန်းတွင် အချိန်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အသင်းအဖွဲ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်မှု၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသုံးသပ်မှု၊ ရှင်းလင်းကျစ်လစ်သော သတင်းထုတ်ပြန်ချက် ရေးသားမှုတို့ ပါဝင်သည်။

စာဖြင့်အကွရာတင်ခြင်း

မြူရီဂန်ဒေးက အစိုးရအဖွဲ့ရုံးအနေဖြင့် ပထမဆုံး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းကြီးမှာ မူဝါဒရေးဆွဲခြင်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းတို့တွင် ပါဝင်ရသည့် ဝန်ကြီးများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဝန်ထမ်းများအတွက် အသေးစိတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များပါဝင်သော ဌာနဆိုင်ရာဝန်ကြီးများအတွက် အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်း လမ်းညွှန်ကို ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်ရမည်ဟု အစောပိုင်းကပင် ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ “ဒီရာထူးမှာ ခန့်ထား ခံရပြီးကတည်းက ဒါအရင်ဆုံး လုပ်ရမယ့်အလုပ်ပဲလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားခဲ့တာ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဝန်ကြီး အသစ်တွေဆိုရင် သူတို့ လုပ်ရမယ့်အလုပ်တွေကို ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ မသိကြပဲ လမ်းပျောက်နေတတ်ကြပါတယ်” ဟု သူကဆိုသည်။ “အဲ့ဒါကြောင့်မို့လို့ သူတို့ရဲ့ ဝန်ကြီးအနေနဲ့ ဆောင်ရွက်ရမယ့်အခန်းကဏ္ဍကို နားလည်အောင် ကူညီပေးမယ့် ကိုးကားစရာ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တစ်ခု ပေးဖို့ လိုတယ်။ ဒါမှ သူတို့ လုပ်ငန်းတွေကို လျင်လျင်မြန်မြန် သင်ယူနိုင်မယ်လို့ ကျွန်တော် ယူဆခဲ့တာပါ။”

လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တွင် မူဝါဒရေးရာ စာတမ်းများတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားမည်ဖြစ်သည်။ စာတမ်းများကို မည်သို့တင်ရမည်၊ မည်သည့်အချိန်တွင် တင်ရမည်ကို ဖော်ပြထားမည်ဖြစ်သည်။ အကျိုးစီးပွား သက်ဆိုင်သူများနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဖော်ပြထားမည်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာစေခြင်းဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် သတင်းအချက်အလက်ကို အခြေခံသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် လုံလောက်သော သုံးသပ်ချက်များ ပါဝင်သည့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူများအကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများမှ ရရှိသည့် ဆွေးနွေးချက်များကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည့် မူဝါဒစာတမ်းများကိုသာ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့သို့ ရောက်ရှိသော စာတမ်းအရေအတွက်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် အရေအတွက်ကို လျော့ချပစ်နိုင်ပြီး၊ အစည်းအဝေး ထိုင်ရသည့် အချိန်ကို ပိုမိုတိုတောင်းကာ ဝန်ကြီးများအတွက် အခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရန် အချိန်ပိုထွက်လာစေသည်။

“ဒီစိတ်ကူးက အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ထဲက အရေအတွက်ကို လျော့ချပစ်ဖို့မဟုတ်ပါဘူး။ အစည်းအဝေးမတိုင်ခင်ကတည်းက ဒီအကြောင်းအရာတွေကို အရင်ဆွေးနွေးထားပြီး၊ ပြဿနာတွေကို ကြိုတင်ငြင်းခုံထားကြဖို့ မဟုတ်လား” ဟု မန်ဇီက ဆိုသည်။ “ဒီလုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်းသာလိုက်နာကြရင် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးအတွက် အချိန်အများကြီး ယူရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။”

အလုပ်စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်း

အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်သည် မူဝါဒချမှတ်ရေး စနစ်ကို ပိုမိုမြန်ဆန်လာစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများစွာထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်က မြူရီဂန်ဒေးနှင့် သူ့အဖွဲ့က အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် မူဝါဒစာရွက်စာတမ်းများ အရည်အသွေး တိုးတက်ရေး၊ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု ပိုမိုကျယ်ပြန့်စေရေးနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ၏ ကြာချိန်ကို လျော့ချရေးအတွက် ရည်ရွယ်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအသစ်များအတွက် အခြေခံဖြစ်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့အတွက် လမ်းညွှန်မြေပုံ

၂၀၀၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် နှစ်ရက်ကြာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ပြီး လေ့လာသုံးသပ်သူ ခြောက်ဦးနှင့် AGI အကြံပေးနှစ်ဦးတို့သည် မြူရီဂန်ဒေးနှင့် ဆွေးနွေးနွေးကာ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ "စိတ်ကူးက အစိုးရအဖွဲ့ ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်တယ်၊ ဘယ်လိုတာဝန်တွေရှိတယ်၊ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဆီကနေ ဘာတွေကို မျှော်လင့်ထားရမယ်၊ အထူးသဖြင့် မူဝါဒစာရွက်စာတမ်းတွေ ဘယ်လိုရှိရမယ်၊ ဘာတွေပါဝင်ရမယ်ဆိုတဲ့ ပုံစံတစ်ခုကို ချပေးနိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်" ဟု ဗြိတိန် ပြည်ထဲရေးကော်မတီအတွက် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးတွင် အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးသူ AGI ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဖြစ်သည့် ကိတ်ဟစ်ဝဲလ်ကဆိုသည်။

လေ့လာသုံးသပ်သူ ခြောက်ဦးသည် ဗြိတိန်နှင့် သြစတေးလျအပါအဝင် အခြားနိုင်ငံများမှ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်များကို အခြေခံလေ့လာပြီး လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများကို အကြမ်းဖျဉ်း သဘောတူပြီး၊ ရေးသားရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ခွဲဝေ ပိုင်းခြားခဲ့ကြသည်။ မြူရီဂန်ဒေးနှင့် AGI ဝန်ထမ်းများထံ မူကြမ်းပေါင်းများစွာ တင်သွင်းခဲ့ကြပြီး၊ အကြံပြုချက်များ ပြန်လည် ရယူကြသည်။

လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တွင် အခန်း ခုနှစ်ခန်းပါဝင်ပြီး ရဝမ်ဒါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် အာဏာခွဲဝေမှု၊ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဝန်ကြီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ၊ အစိုးရအဖွဲ့ရုံး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ၊ မူဝါဒရေးဆွဲမှုသည် အစိုးရအဖွဲ့တွင်း ဆွေးနွေးမှုအထိ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်၊ မူဝါဒအဆိုပြုလွှာများတွင် ပါဝင်ရမည့် စာရွက်စာတမ်းများကို အလွယ်တကူ ဆုံးဖြတ်နိုင်စေရန်အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပုံအဆင့်ဆင့်၊ မတူညီသည့် မူဝါဒအဆိုပြုလွှာများကို ပြုစုရာတွင် လိုက်နာရမည့် နည်းလမ်းများ၊ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်ချက်၊ လိုအပ်သည့် စာရွက်စာတမ်းများ၏ ပုံစံနှင့် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာ၊ လေ့လာစောင့်ကြည့် သတင်းပေးပို့မှု ယန္တရားတို့ ပါဝင်သည်။

လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်၏ အစောပိုင်းမူကြမ်းကို ဒီဇင်ဘာတွင် မိတ်ဆက်ခဲ့ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ စိတ်ဝင်တစား တုံ့ပြန်မှုကို ရရှိခဲ့သည်။ "မူဝါဒရေးဆွဲမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရားဝင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိလာမှာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝန်ကြီးဌာနတွေဘက်က စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ ကြိုဆိုကြပါတယ်" ဟု စီးပွားရေး မူဝါဒ သုတေသီ နယ်လီ မြူကာဏယဲက ဆိုသည်။ အစိုးရအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဝန်ကြီးများနှင့် အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ၊ ခရီးသွားလာခွင့်များ မည်သို့တောင်းဆိုရမည်နည်း စသည့် အချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပိုမိုအသေးစိတ် ဖော်ပြပေးရန် ဝန်ကြီးဌာနများက အစိုးရအဖွဲ့ရုံးကို တောင်းဆိုကြသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် မတ်လတွင် အစိုးရအဖွဲ့က နောက်ဆုံး လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ကို အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်သည် ချက်ချင်း အသက်ဝင်သော်လည်း ဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အသစ်များနှင့် အသားကျစေရန်အတွက် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးက ချက်ချင်းတွန်းအားပေးမှုမပြုသေးပေ။ ခြောက်လတာ ကာလအတွင်း အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် ဝန်ကြီးများ၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ စီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူးများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။ "အစပိုင်းက သင်တန်းက အချိန်ကြာပြီး

နှစ်ရက်လောက် အချိန်ယူရတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ တစ်ရက်ဖြစ်အောင် လျော့ချလိုက်ရပါတယ်” ဟု ဂေတီရာက ဆိုသည်။ “သူတို့က သင်တန်းကို သဘောကျကြပါတယ်။ ပိုပြီးတော့တောင် အချိန်ယူချင်ကြပါတယ်။ မူဝါဒ ရေးဆွဲရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ်ဆွေးနွေးနိုင်အောင် တစ်ပတ်လောက်အထိပေါ့” ဟု သူကဆိုသည်။

မြူကာဇာယဲက တည်းဖြတ်သည့်ကာလအတွင်း ဝန်ကြီးဌာနတွေနှင့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြခြင်းက နောက်ပိုင်း သင်တန်းလုပ်သည့်အခါ ပိုမိုလွယ်ကူလာစေသည်ဟု ဆိုသည်။ “ဒါက သူတို့အတွက် အစိမ်းသက်သက် မဟုတ်တော့ဘူး” ဟုသူကဆိုသည်။ “သူတို့ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ပြီး ဖန်တီးခဲ့ရတဲ့ အရာတစ်ခုရဲ့ နောက်ဆုံးရလဒ်ကို မြင်ရတာနဲ့ ပိုပြီး အလားသဏ္ဍာန်တူပါတယ်။”

အလားတူ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချရေးခြင်းမှာ ပထမဦးဆုံးဖြစ်သည်။ ပထမဆုံး ဝန်ကြီးဖြစ်လာသူများ အနေဖြင့် သူတို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လိုအပ်ချက်များကို သေချာပေါက် သိလာနိုင်သည်။ ဂေတီရာက “ရဝမ်ဒါက အမြဲတစေ ပြောင်းလဲနေတဲ့အတွက် ဒီလို လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်မျိုး ရှိဖို့လိုအပ်ပါတယ်” ဟု ဆိုသည်။ “ဒီလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရှိနေတော့ (အစိုးရအဖွဲ့) အဖွဲ့ဝင်သစ် ဖြစ်မယ်ဆိုရင်တော့ ဘာတွေလိုအပ် သလဲဆိုတာကို တန်းသိပါတယ်။”

ထို့အပြင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် မူဝါဒရေးဆွဲမှု၊ အစိုးရအဖွဲ့လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှုစသည်တို့ကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် တစ်လတစ်ကြိမ် အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ စီမံကိန်း ညွှန်ကြားရေးမှူးများကို ဖိတ်ခေါ်ကာ မူဝါဒရေးရာ ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပသည်။ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်မှု ပြောင်းလဲမှုရှိသည့်အချိန်တွင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် တစ်ဦးချင်းသင်တန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးပြီး လိုက်မီနိုင်အောင် ကူညီပေးသည်။

ရှင်းလင်းသည့် မူဝါဒ ပုံစံများ

အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်အသစ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှုများကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာတွင် ပိုမိုမြန်ဆန်လာစေရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနများက တင်သွင်းသည့် မူဝါဒအဆိုပြုလွှာများ လိုက်နာရမည့် ပုံစံကို ဖော်ပြသတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အဆင့်နှစ်ဆင့်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ ပထမတစ်ဆင့်မှာ ဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် အကျိုးစီးပွား သက်ဆိုင်သူများ၊ အဖွဲ့အစည်းများထံမှ အကြံပြုချက်များ တောင်းခံရန် ရည်ရွယ်သည့် ရွေးချယ်နိုင်သည့် မူဝါဒနည်းလမ်းမျိုးစုံ ပါဝင်သည့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုစာတမ်း သို့မဟုတ် “စက္ကူစိမ်းစာတမ်း” ကို တင်သွင်း ရန်ဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီးနောက်တွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှ သက်ဆိုင်ရာ သုတေသီများက သုံးသပ်ရန်အတွက် အသေးစိတ် မူဝါဒအဆိုပြုချက်ပါဝင်သော “စက္ကူဖြူစာတမ်း” ကိုတင်သွင်းရသည်။ အကြီးတန်းသုတေသီများနှင့် မြူရီဂန်ဒေးတို့က အတည်ပြုပြီးနောက်တွင် ထိုစာတမ်းသည် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ ရောက်ရှိသည်။ ထိုအဆင့်တွင် အကော်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်း အောင်မြင်စေရန်အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်သည့် သူများ၏ ဆွေးနွေးချက်များ ထင်ဟပ်နေသည့် ကောင်းမွန်စွာ သုတေသနပြုထားသော စာတမ်းများ ဖြစ်လာစေရန် ကူညီပေးသည်။

စက္ကူစိမ်းစာတမ်းတွင် မူဝါဒအသစ်ဖြင့် သူတို့ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်သည့် ပြဿနာကို ဖော်ပြရသည်။ ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်ပြီး လုံလောက်စွာ သုတေသနပြုထားခြင်းရှိမရှိ ဖော်ပြရသည်။ မတူညီသည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းမျိုးစုံကို တင်ပြရသည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာ သုံးသပ်ချက်များကို တင်ပြရသည်။ ထို့နောက်တွင်မူ စာတမ်းကို ဖြန့်ဝေပြီးအစိုးရတွင်း၊ အစိုးရပြင်ပနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်ပြီး မှတ်ချက်များ သို့မဟုတ် အခြား တနည်းနည်းဖြင့် ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များ ရယူနိုင်သည်။

စက္ကူစိမ်းစာတမ်းအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများတွင် သမ္မတရုံးအောက်ရှိ မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒဌာန၊ ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးအောက်ရှိ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးဌာနနှင့် ရဝမ်ဒါ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုး

တိုးတက်ရေးကောင်စီ၊ ရဝမ်ဒါ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနများစသည့် အဓိက အစိုးရဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် ပါဝင်သည်။ လိုအပ်ပါက ဝန်ကြီးဌာနများသည် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် မူဝါဒသုံးသပ်ရေးနှင့် သုတေသန သိပ္ပံကဲ့သို့သော သုတေသန အဖွဲ့များနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်သည်။ မှတ်ချက်ပေးရန်အတွက် အစိုးရဌာနများကို တစ်ပတ်ခန့်အချိန်ပေးပြီး၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို နှစ်ပတ် အချိန်ပေးသည်။ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီးနောက်တွင် မူဝါဒအဆိုပြုချက်များကို ကြီးကြီးမားမား ပြင်ဆင်မှု ပြုလုပ်ရပါက ပြင်ဆင်ထားသည့် စာတမ်းကို သက်ဆိုင်သူများထံ ထပ်မံဖြန့်ဝေရန် လိုအပ်သည်။

စက္ကူဖြူစာတမ်းများ၏ ပုံစံကိုလည်း အလားတူ အတိအကျ သတ်မှတ်ထားသည်။ စက္ကူဖြူစာတမ်းတိုင်း တွင် အခန်း ၁၂ ခန်း ပါဝင်ရပြီး စက္ကူစိမ်းစာတမ်းပါ နောက်ခံအခြေအနေ သုတေသန၊ အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံနှင့် အဆိုပြုချက်ကြောင့် သက်ရောက်မှုရှိသည့် နယ်မြေဒေသများ၏ အမြင်များ၊ ဆောင်ရွက်လိုသည့် မူဝါဒနည်းလမ်း၊ အကြောင်းရင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဥပဒေရေး သက်ရောက်မှုများ၊ အသုံးပြုမည့် ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်တို့ ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် မူဝါဒများ၏ စီးပွားရေး အသိုက်အဝန်း၊ အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးတို့အပေါ် သက်ရောက်မှုများကို ဖော်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး မူဝါဒအသစ်ကို အများပြည်သူထံ အသိပေးမည့် နည်းလမ်းကို ပြင်ဆင်ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးခေါင်းဆောင်သည် မူဝါဒများကို လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ အကြံပြုချက်များ၊ ၎င်းကိုယ်တိုင် ၏ အမြင်များ တွဲဖက်၍ အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရသည်။ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဆွေးနွေးရန် သင့်တော်သည့် မူဝါဒ အဆိုပြု ချက်ကို အတည်ပြုတင်ပြရသည်။ အကယ်၍ မူဝါဒ အဆိုပြုချက်သည် မပြည့်စုံပါက တင်ပြသည့် ဝန်ကြီး ဌာနထံ ပြန်လည်ပေးပို့ရသည်။ သို့မဟုတ် အစိုးရ၏ အခြားသော အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန် လိုအပ်သည်ဟုယူဆပါက ဝန်ကြီးဌာနချင်း ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီ လေးခုထဲမှ တစ်ခုကို လွှဲပြောင်းပေးရသည်။

“လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်တွေကို စပြီး အသက်ဝင်အောင် လုပ်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် စာရွက်စာတမ်းတွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် တင်နိုင်ဖို့အတွက် နည်းလမ်း သုံးမျိုးပေးထားပါတယ်။ ဝန်ကြီးအနေနဲ့ မူဝါဒ စာရွက်စာတမ်းကို ပြန်ပို့တဲ့ အခါ သံခင်းတမံခင်းဆန်ဆန် ရေးထားတဲ့ စာနဲ့အတူ ဆက်လုပ်ဖို့ လိုအပ်နေသေးတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို စာရင်းပြုစုပြီး ပြန်ပို့ပေးပါတယ်။ ပေါင်းလုပ်ကြတာပါပဲ” ဟု ကာလီဆာကဆိုသည်။ “အထက်စီးမဆန်ပဲ။ သံတမန်ဆန်ဖို့ကလည်း လိုပါတယ်။ ပြန်ပို့တဲ့ စာတမ်းတွေကို ငြင်းတယ်ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးမပေါက်ပဲ၊ ပိုမို တိုးတက်အောင် လုပ်ရတယ်ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးဖြစ်အောင် လုပ်ရပါတယ်။”

မြူကာဇာယဲက လေ့လာသုံးသပ်သူများအနေဖြင့် မူဝါဒများ၏ လက်တွေ့ကျမှုကို သုံးသပ်ရာတွင် အကောင်အထည်ဖော်မည့်လုပ်ငန်း၏ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိမှုနဲ့ လူအား ငွေအား စိုက်ထုတ်နိုင်မှုကို သုံးသပ်သည်ဟု ဆိုသည်။

“အကောင်အထည်ဖော်မယ့် အစီအစဉ်တွေ၊ အဆိုပြုလွှာရဲ့ သက်ရောက်မှုတွေကို ကျွန်မတို့ အဓိက ထားပြီး ကြည့်ပါတယ်” ဟု သူကဆိုသည်။ “အစိုးရအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့အခါမှာ ‘ဒါလုပ်ရမည့်အရာ’ ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်ပါပြီ။ ‘ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ’ ဆိုတဲ့အဆင့်မကတော့ပါဘူး” ဟုဆိုသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး မတိုင်မီ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု

စာတမ်းများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီးနောက်တွင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် မူဝါဒအဆိုပြုချက်များကို ဝန်ကြီးဌာနချင်း ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု ကော်မတီသို့ လွှဲပြောင်းပေးလေ့ရှိသည်။ ကော်မတီလေးမျိုးရှိပြီး စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာ စသည့် ကော်မတီများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်အမိန့်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကော်မတီများသည် ရှုပ်ထွေးသည့် မူဝါဒရေးရာ ကိစ္စများအတွက် အဆင့်မြင့် ဆွေးနွေးပွဲများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ငြင်းခုံဆွေးနွေးရန်

မရှိသည့် ခန့်အပ်မှုများ သို့မဟုတ် အလှူငွေ လက်ခံမှုများကို အတည်ပြုမှုများကမူ အစိုးရအဖွဲ့ထံသို့ တိုက်ရိုက်သွားပြီး ကော်မတီများတွင် မဆွေးနွေးပါ။

“ကော်မတီအစည်းအဝေးတွေဟာ မူဝါဒရေးဆွဲမှုရဲ့ ပထမပိုင်း အဆင့်တွေမှာ မဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့တဲ့ သဘောထား ကွဲလွဲမှုတွေကို ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ အခွင့်အရေးဖြစ်ပါတယ်” ဟု မြူရီဂန်ဒေးကဆိုသည်။ “အစိုးရ အဖွဲ့ရုံးအနေနဲ့လည်း ကော်မတီအစည်းအဝေးအဆင့်မှာ ဖြေရှင်းရမယ့် သဘောထားကွဲလွဲမှုတွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သတ်မှတ်ဖို့ အခွင့်အရေးရှိပါတယ်” ဟုဆိုသည်။

ဆွေးနွေးမှုများတွင် ရည်ရွယ်ချက် လေးမျိုးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများအားလုံး ဆွေးနွေးရန်၊ မူဝါဒဆိုင်ရာ ကွဲပြားမှုများကို ဖြေရှင်းရန်၊ အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ဖြေရှင်းရမည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံး လေ့လာသုံးသပ်သူများက ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသည့် ရှိရင်းစွဲ မူဝါဒများနှင့် ကွဲလွဲမှုစသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ဖြစ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အစည်းအဝေး အစီအစဉ်နှင့် တက်ရောက်မည့်သူစာရင်းကို ဝန်ကြီးချုပ်ထံ တင်ပြရသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်သည် အစည်းအဝေးများကို ခေါ်ယူကျင်းပပြီး သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှ ခေါ်ယူသင့်ကြောင်း အကြံပြုသူများ အစည်းအဝေး တက်ရောက်ကြသည်။ ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် အစည်းအဝေး ကျင်းပကြသည်။

“အစည်းအဝေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲကတည်းက ဘယ်သူ အစည်းအဝေး တက်သင့်တယ်ဆိုတာကို သတ်မှတ်ပေးပါတယ်” ဟု မန်ဇီက ဆိုသည်။ “အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးဆိုရင် စီမံခန့်ခွဲတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတို့ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့ ပါသင့်တယ်။ ဥပဒေရေးရာဆိုရင် တရားရေးဝန်ကြီးဌာနပါသင့်တယ် စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ပေးပါတယ်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းဆိုရင်တော့ ပုဂ္ဂလိကပိုင်းက လူတွေ ပါသင့်တယ်စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ပေးပါတယ်” ဟုဆိုသည်။

ကော်မတီများသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်ခဲ့သော်လည်း မွေမိဌာန်ကျသည့် သုံးသပ်မှုများ မရနိုင်ခဲ့သဖြင့် ဆွေးနွေးမှုများမှာ ထိရောက်သင့်သလောက် မထိရောက်ခဲ့ကြောင်း ကာလီဆာက ရှင်းပြသည်။ ယခင်က ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများက ကော်မတီအစည်းအဝေးများသည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများ သာဖြစ်ပြီး မတူညီမှုများကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှုများရရှိရန်အတွက် အခွင့်အရေး တစ်ရပ်အဖြစ် မရှုမြင်ကြပေ။ “အဲဒီတုန်းကတော့ လေ့လာသုံးသပ်မှုပြုလုပ်ပေးမယ့် သတ်သတ်မှတ်မှတ် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ရှိမနေပါဘူး” ဟု သူကဆိုသည်။ “အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ကြီးဌာနမရှိခင်ကဆိုရင် ကော်မတီကို စာတမ်းတင်ပြီး အတည်ပြုရုံသက်သက်ပါပဲ။ လိုအပ်ချက်သက်သက်ကြောင့် ဆောင်ရွက်ကြတာပါ။”

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှ အဓိကဖော်ဆောင်ရသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမှာ ကော်မတီ အစည်းအဝေးများကို ပိုမို အကျိုးရှိပြီး မူဝါဒနည်းလမ်းများ ပိုမိုရှင်းလင်းလာစေရေးအတွက် ပုံဖော်ရာတွင် ပါဝင်ရန်ဖြစ်သည်။ ကာလီဆာက ကဏ္ဍတစ်ရပ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို လှုပ်ခတ်မှုရှိစေပြီး ဘဏ္ဍာငွေစီးဆင်းမှုကိုလည်း ပြောင်းလဲပစ်နိုင်မည့် အခွန်ပယ်ဖျက်မှုတစ်ခုကို နမူနာပြုသည်။ “ပြဿနာကို ရှင်းပြရပါတယ်။ ရွေးချယ်ရမယ့် နည်းလမ်းတွေကို ရှင်းပြရပါတယ်။ ဒီလမ်းကို ရွေးရင်တော့ တိုင်းပြည်ဝင်ငွေကို မထိခိုက်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အများကြီး ရမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီနည်းကို ရွေးရင်တော့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရမယ်။ ဒါပေမယ့် တိုင်းပြည်ဝင်ငွေလျော့မယ်’ စသည်ဖြင့် ရှင်းပြရတယ်။ ဒါမှမဟုတ် အခွန်ကို ဖျက်လိုက်တာမဟုတ်ပဲ လျော့ချလိုက်တာမျိုး လုပ်မလား တင်ပြရပါတယ်။ အဲဒီမှာ သဘောတူညီမှုမရနိုင်ဘူးဆိုရင်တော့ နိုင်ငံရေးအရ ဆွေးနွေးရတဲ့အဆင့် အစိုးရအဖွဲ့မှာ ဆွေးနွေးရ ပါတယ်။

ဆွေးနွေးငြင်းခုံပြီးနောက်မှာ ကော်မတီဟာ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနကို ပြင်ဆင်မှု အနည်းငယ် ပြုလုပ်စေပြီးနောက် စာတမ်းတွေကို အစိုးရအဖွဲ့ကို တင်ပြနိုင်ပါသည်။ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲစေပြီး ကော်မတီကို နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်တင်စေနိုင်ပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ထမ်းသည်

ကော်မတီ အစည်းအဝေးများကို မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ထံ တင်ပြပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် သမ္မတထံ တင်ပြပါသည်။

ထိရောက်သည့် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ

တိကျသည့် မူဝါဒရေးရာ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံသတ်မှတ်ထားသည့် မူဝါဒပုံစံများနှင့် ဝန်ကြီးဌာန များအကြား ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်းကြောင့် အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဆွေးနွေးရန် အနည်းငယ်သာ လိုအပ်ပြီး၊ အစည်းအဝေးများ၏ ကြာချိန်ကို လျော့ချပေးနိုင်ပြီး ဝန်ကြီးများနှင့် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များကို အခြားကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ပိုထွက်လာစေခဲ့သည်။

မြူရီဂန်ဒေးက အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးများကို ရှည်လျားစေခဲ့သော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များကို တွေ့မြင်ခဲ့သေးသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှ မှတ်တမ်းပြုစုသူ နှစ်ယောက်၏ အကူအညီဖြင့် မြူရီဂန်ဒေးသည် အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ပြင်ဆင်မှုနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမိုကောင်းမွန်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ပြီး၊ အစိုးရအဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှုများတွင် ဝန်ကြီးများ ထိရောက်စွာ ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ရေးကို ပိုမိုပံ့ပိုးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ယခင်ကဆိုလျှင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးများအတွက် ပြင်ဆင်မှုမှာ မရှိသလောက် နည်းပါးသည်။ ဝန်ကြီးဌာနများသည် ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးသို့ မူဝါဒစာတမ်းများကို စာရွက်လိုက် စာအုပ်လိုက်ပေးပို့ကြသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံး မရှိခင်က ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးသည် ဝန်ကြီးများထံ သုံးရက်ကြိုတင်၍ စာပေးပို့ဖိတ်ကြားပြီး ဆွေးနွေးမည့် မူဝါဒစာတမ်းများကို ပူးတွဲပေးပို့လိုက်သည်။ အစီအစဉ်တွင် ယခင်အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းကို အတည်ပြုခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများမှ တင်သွင်းသည့် အဆိုပြုလွှာများကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ ထိပ်ပိုင်း အစိုးရဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ်ခြင်းနှင့် "အခြားဆွေးနွေးရန်" များ ပါဝင်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးကို အသစ်ဖွဲ့စည်းသည့်အခါ ပြင်ဆင်မှုများစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အရင်ဆုံး ဝန်ကြီးဌာနများသည် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးထံ မူဝါဒစာတမ်းများကို အီးမေးလ်ဖြင့် ပေးပို့နိုင်လာသည်။ ထို့ကြောင့် စာတမ်း မိတ္တူများ ဖြန့်ဝေရန် လိုအပ်ချက်ကို လျော့ချနိုင်လာသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ဝန်ထမ်းများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များကြား ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြခြင်းအတွက် ပိုမိုလွယ်ကူသွားစေသည်။ မှတ်တမ်း ပြုသူများသည် မူဝါဒသုံးသပ်သူများနှင့် ဆွေးနွေးပြီး ၎င်းတို့၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်အလိုက် ဆွေးနွေးရန် အဆင်သင့်ဖြစ်သည့် စာရွက်စာတမ်းဖြစ်မဖြစ် ဆုံးဖြတ်သည်။ မှတ်တမ်းပြုစုသူများသည် အစိုးရအဖွဲ့ရေးရာ ဝန်ကြီးထံ အဆိုပြု အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ကို တင်ပြပြီး ၎င်းက ဝန်ကြီးချုပ်ထံ အတည်ပြုပေးရန် ဆက်လက် တင်ပြသည်။

မှတ်တမ်းပြုစုသူတစ်ဦးဖြစ်သည့် အဲလစ် ကရာကီက "တတ်နိုင်သမျှ စောပြီး တင်နိုင်အောင်ကြိုးစားပါတယ်" ဟု ဆိုသည်။ "ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက သုံးရက်လို့သတ်မှတ်ပေးမယ့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေး မတိုင်ခင် တစ်ပတ်လောက် ကြိုပြီးလေ့ရှိပါတယ်" ဟုဆိုသည်။ ဝန်ကြီးများသည် ယခင်ကထက် အစည်းအဝေး အကြောင်းကြားစာ စောလျင်စွာ ရရှိပြီး ဆွေးနွေးမည့် အကြောင်းအရာနှင့် မူဝါဒစာတမ်းများကို အီးမေးလ်ဖြင့် အရင်ဆုံးရရှိသည်။ "အစီအစဉ်မှာ ထည့်သွင်းသမျှအားလုံးအတွက် အသေအချာ ပြင်ဆင်ပေးနိုင်ဖို့လိုပါတယ်" ဟု အစိုးရအဖွဲ့ရုံး အမြဲတမ်း အတွင်းဝန် အဖွန်ဆိုင် မိရမ်ဘီက ဆိုသည်။

မြူရီဂန်ဒေးသည် မှတ်ချက်များ ပါဝင်သည့် အစီအစဉ်ကို မူဝါဒစာတမ်းများကို နားလည်နိုင်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးမည့် ဆွေးနွေးချက်များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်စေရန်အတွက် မှတ်စုများပါဝင်သည့် အစီအစဉ်ကို ဝန်ကြီးများထံ ဖြန့်ဝေသည်။ မှတ်ချက်ပါဝင်သည့် အစည်းအဝေး အစီအစဉ်သည် တစ်မျက်နှာ နှစ်မျက်နှာစာ စာရွက်စာတမ်းဖြစ်ပြီး ရှင်းလင်းစွာ အတိုချုပ်ရေးသားထားသည့် မူဝါဒအဆိုပြုချက်၊ နောက်ခံ အကြောင်းအရာ၊ ရွေးချယ်ထားသည့် နည်းလမ်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ကို ဆုံးဖြတ်ပေးရန် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဝန်ကြီးဌာနက တောင်းဆိုထားသည့် အကြောင်းအရာတို့ပါဝင်သည်။

“အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ ပြုလုပ်ထားတဲ့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းချက်တွေနဲ့ ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုဆိုင်ရာ ကော်မတီကအကြံပြုချက် မှတ်ချက်တွေနဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးမှာ ဆွေးနွေးရမယ့် အချက်တွေစတဲ့ မှတ်စုတွေ ပါဝင်တဲ့ အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ကို ကျွန်တော် မိတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်” ဟု မြူရီဂန်ဒေးကဆိုသည်။ “ဒါက အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ပိုမိုလွယ်ကူလာစေပါတယ်။”

မှတ်စုများပါဝင်သည့် အစီအစဉ်သည် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ပါ ၁၀ မျက်နှာ သို့မဟုတ် အလားတူ ရှည်လျားသော မူဝါဒစာရွက်စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုရန် အချိန်မရသည့် ဝန်ကြီးများအတွက် အလွန်နာမည်ကြီးသည့် အပြောင်းအလဲဖြစ်သည်။ “အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးမှာ ဝန်ကြီးတွေအနေနဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေ လှန်လှောနေစရာမလိုတော့ပါဘူး။ သူတို့က ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းတမ်း တွေကို သိသွားပါတယ်။ အဲဒီစာတမ်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာလုပ်ဖို့လိုတယ်ဆိုတာ သူတို့သိသွားပါတယ်” ဟု ဂေတီယာကဆိုသည်။ “သူတို့အဲဒီအစီအစဉ် စာရွက်ကို အသုံးပြုနေကြပါပြီ။ ဝန်ကြီးတွေက အခုဆိုရင် မှတ်စုပါတဲ့ အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ပေးပါဆိုတာမျိုး တောင်းဆိုလာနေပါပြီ။”

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အစည်းအဝေးများက ဝန်ကြီးများအပေါ် သက်ရောက်နေသော ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးများကို လျော့ချရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ယခင်က ဝန်ကြီးများသည် အစည်းအဝေးသို့ စာရွက်စာတမ်းများကို အထုတ်လိုက် သယ်လာခဲ့ကြရသည်။ “အရင်က ဝန်ကြီးတွေ အစည်းအဝေးလာရင် လက်ကိုင်အိတ်နဲ့ ကီလို ၂၀ လောက်လေးတဲ့ စာရွက်စာတမ်းတွေ သယ်လာကြရတယ်” ဟု ဂေတီယာက ဆိုသည်။ အိုင်ယာလန်သို့ သုတေသန ခရီးစဉ်သွားရောက်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးနောက်တွင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အစိုးရအဖွဲ့ ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို ကွန်ပျူတာစနစ်ဖြင့် ပြုစုထိန်းသိမ်းမှု စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဂေတီယာသည် အစည်းအဝေးခန်းတွင် ဝန်ကြီးတစ်ယောက်စီအတွက် ကွန်ပျူတာတစ်လုံးစီထားပြီး မှတ်စုများပါဝင်သည့် အစည်းအဝေး အစီအစဉ်ကို သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ထားရှိပေးထားသည်။ နောက်ပိုင်း တွင် ထိုစနစ်ကို တာဝန်ယူရသည့် ကရာကီက “သူတို့မှာ အခု ဝင်ဝင်ချင်း တွေ့ရမယ့် စာမျက်နှာရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ခလုတ်တစ်ချက်နှိပ်ရုံနဲ့ လိုချင်တဲ့ စာရွက်စာတမ်းဆီကို တန်းရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကို သူတို့သဘော ကျကြပါတယ်” ဟုဆိုသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးပြီးနောက်တွင်း အရေးကြီးသည့် သတင်း အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေမှုအား ပိုမိုလျင်မြန်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် အရေးကြီးသည့် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ မှတ်စုရေးသူများသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှတ်စုများကို နိုင်ငံပိုင် ရေဒီယိုနှင့် ရုပ်မြင်သံကြားကို အစည်းအဝေး ကျင်းပသည့်နေ့မှာပင် ဖြန့်ဝေသည်။ မှတ်စုရေးသူများသည် သတင်း ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ထင်ထင်ရှားရှား ပါဝင်သည့် ဝန်ကြီးများနှင့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကို တစ်ရက် နှစ်ရက်အတွင်း ပြုလုပ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကျင်းပပြီး ရက်အနည်းငယ်အတွင်း အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများကို ဝေမျှပေးပြီး၊ နောက်အစည်းအဝေးတွင် အတည်ပြုသည်။ ယခင်ကဆိုလျှင် နောက်အစည်းအဝေး မရောက်ခင် အထိ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းကို မရရှိပေ။ ဖတ်ရှုနိုင်ရန် အချိန် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ထပ်ကြာနိုင် သေးသည်။

မြူရီဂန်ဒေး၏ နောက်ပိုင်းတွင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးကို တာဝန်ယူသည့် ပရိုတော့စ် မူဆိုနီက အစိုးရအဖွဲ့ရုံး အနေဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှုအား စောင့်ကြည့်မှုကို ပိုမိုလွယ်ကူ လာစေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး မှတ်စုရေးသူများသည် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစာရင်းကို မူဆိုနီအတွက် ပြုစုပေးပြီး၊ မူဆိုနီက အတည်ပြုရန်အတွက် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များထံ ဖြန့်ဝေပေးသည်။ “လုပ်ရမယ့်လုပ်ငန်းတွေ၊ မှတ်စုရေးထားတဲ့ နေ့ရက်တွေနဲ့ ရှည်မယ့်မိုင် အရေအတွက် တွေကို မှတ်ရပါတယ်” ဟု ကရာကီကဆိုသည်။ “အိမ်တစ်လုံးဆောက်မယ်ဆိုရင် ဘယ်အချိန် ဆောက်မယ်၊ ဘယ်ဌာနက တာဝန်ယူမယ်၊ ပြီးသွားရင် ဘယ်လိုအသိပေးမယ်ဆိုတာတွေ ပါဝင်ပါတယ်။”

ကရာကီသည် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်သော အွန်လိုင်း ဒက်ရှ်ဘုတ်တစ်ခုကို စီမံကိုင်တွယ်ခဲ့သည်။ လေ့လာသုံးသပ်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ကဏ္ဍအလိုက် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို အကောင်အထည်ဖော်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒေတာဘေ့စ်ကို သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးပေးရသည်။ ကရာကီက နောက်ဆုံးဖြစ်ထွန်းနေသည့် အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်ပြီး သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ဒက်ရှ်ဘုတ်ကို ကြည့်ရှုလေ့ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ “မနက်တိုင်း ဝန်ကြီးချုပ် ပထမဆုံး လုပ်လေ့ရှိတာက ဒက်ရှ်ဘုတ်ကို ကြည့်တာပဲ” ဟု သူကဆိုသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံး အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် မိရမ်ဘီက မူဆိုနီအတွက် တစ်လချင်း အကောင်အထည်ဖော်မှု အစီရင်ခံစာများပြုစုတင်ပြပေးသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် သမ္မတအတွက် လေးလတစ်ကြိမ် တိုးတက်မှု အစီရင်ခံစာများ ပြုစုတင်ပြပေးသည်။

အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေး ပြီးနောက်တစ်နေ့တွင် မူဆိုနီ၊ မိရမ်ဘီနှင့် မှတ်စုရေးသားသူ နှစ်ဦးသည် လေ့လာသုံးသပ်သူများကို ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရှင်းပြသည်။ အတည်ပြုရန်အတွက် အဆိုပြုလွှာများကို ပြင်ဆင်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ “မူဝါဒတစ်ခု အစိုးရအဖွဲ့ကို ရောက်ပြီး အချက်အလက်တွေ အကုန်လုံး မလေ့လာခဲ့ဘူးဆိုရင် သမ္မတက မေးခွန်းတွေ မေးတဲ့အခါ ဘယ်သူကမှ အဲ့ဒီဒီထောင့်ကို မစဉ်းစား ထားမိဘူးဆိုရင် ပြန်ပို့တာမျိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်” ဟု မန်ဇီကဆိုတယ်။ “အဲ့ဒါဆို ကျွန်မတို့ အမှားဖြစ်သွားပါပြီ။ ပြဿနာတွေကို သေသေချာချာ မစဉ်းစားခဲ့မိတာပါ။ ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အမှားမဟုတ်တော့ပါဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အဲ့လိုပဲ ယူဆပါတယ်။”

ကရာကီက မူဆိုနီသည် လေ့လာသုံးသပ်သူများကို ဖောက်ထွက်တွေးကြံဖို့ အမြဲတမ်း တွန်းအားပေးသည် ဟု ဆိုသည်။ “သမ္မတက ဝန်ကြီးတွေကို အမြဲတမ်း တွန်းအားပေးနေတာ။ အဲ့လိုပဲ မူဆိုနီက ကျွန်မတို့ကို တွန်းအား ပေးပါတယ်” ဟုဆိုသည်။ “ကျွန်မတို့ရဲ့ သမ္မတကြီးလိုပဲ ဖောက်ထွက်စဉ်းစားဖို့ အမြဲတမ်းသူက ပြောပါတယ်။”

အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားခြင်း

ထိပ်ပိုင်းအစိုးရခေါင်းဆောင်များ၏ လုပ်ငန်းများကို လူငယ်လေ့လာသုံးသပ်သူများက ဝေဖန် သုံးသပ်ခြင်းမှာ စနစ်သစ်အတွက် စိန်ခေါ်မှုဖြစ်သည်။ ပထမတစ်ချက်မှာ အထွေထွေ အတွေ့အကြုံ နည်းပါးမှုဖြစ်သည်။ “အဓိက စိန်ခေါ်မှုက လေ့လာသုံးသပ်သူတွေကို အစိုးရနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျယ်ပြန့်တဲ့ နက်ရှိုင်းတဲ့ အတွေ့အကြုံရှိအောင် လုပ်ပေးဖို့ကိစ္စပဲဖြစ်ပါတယ်” ဟု မြူရီဂန်ဒေးနောက်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်သူ မူဆိုနီက ဆိုသည်။ “ဝန်ထမ်းတွေက ငယ်တယ်။ အတွေ့အကြုံနည်းတယ်။ တစ်ခါတစ်လေ လိုအပ် သလောက်အထိ မလုပ်နိုင်ကြသေးဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့မှာ လိုအပ်တဲ့ကွက်လပ်ကိုဖြည့်ဖို့ သင်တန်းတွေ အများကြီးလုပ်ပါတယ်။ ရှင်းလင်းချက်တွေ၊ အစီရင်ခံစာတွေအတွက် စံပုံစံတွေ များစွာ လုပ်ထားပါတယ်” ဟု သူကဆိုသည်။ အစပိုင်းတွင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ဝန်ထမ်းများသည် ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ခြင်း၊ မူဝါဒ အဆိုပြုချက်များကို ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ခြင်း ပြုလုပ်ရန် တွန်းဆုတ်နေခဲ့ကြသည်။

၎င်းတို့၏ ယုံကြည်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများစွာ အသုံးပြုခဲ့သည်။ မြူကာဇာယဲက အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်သည် သူတို့အတွက် အကာအကွယ်တစ်ရပ်ရစေသည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းတို့၏ အကြံပြုချက်များနှင့် ဝေဖန်မှုများသည် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများ၏ စာရွက်စာတမ်းပျက်ကွက်မှုများ ဖြစ်နေ သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် မြူရီဂန်ဒေးသည် လေ့လာသုံးသပ်သူများကို ၎င်းတို့၏ သုံးသပ်ချက်များသည် သူ့အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ သုံးသပ်ခံရသူများနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ရမည်ဆိုပါက သုံးသပ်သူများ ပါဝင်ခြင်းမရှိစေရဟု အာမခံခဲ့သည်။ အမှားများ ကြောင့် သို့မဟုတ် သတင်းအချက်အလက်များ မပြည့်စုံသောကြောင့် ပြန်လည်ပေးပို့ရသော စာများအားလုံးကို မြူရီဂန်ဒေး ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး လိုအပ်ပါက ဝန်ကြီးဌာနများကို သူကိုယ်တိုင် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ် ပြောဆိုသည် ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းတို့၏အစောပိုင်းလများတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော လေ့လာသုံးသပ်

ချက်များကို AGI အကြံပေးများမှ လေ့လာကြည့်ရာတွင်လည်း ကြီးမားသည့်အမှားများ ပြုလုပ်မိမည်ကို စိုးရွံ့မှုများရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများရှိ အတွေ့အကြုံရင့်အရာရှိကြီးများ၏ အမြင်တွင် လေ့လာသုံးသပ်သူများကို အထင်ကြီးမှု မြင့်တက်လာခဲ့စေသော အကြောင်းအချက်များစွာ ရှိခဲ့သည်။ တိုနီဘလဲနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများက လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ အနေအထားကို ပိုမိုမြင့်တက်စေပြီး သူတို့၏အခန်းကဏ္ဍအပေါ် လေးစားမှုရှိစေခဲ့သည်။ “တိုနီဘလဲက ရုံးကိုခဏခဏလာတယ်။ ပြီးတော့ ဒီလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးလေ့ရှိတယ်။ အဲဒီ ဆွေးနွေးပွဲတွေကို ဝန်ကြီးတွေကိုလည်း ဖိတ်ပါတယ်။” ဟု ဂေတီရာ က ဆိုသည်။ “ဝန်ကြီးတွေအနေနဲ့လည်း သမ္မတရုံးနဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးမှာ ငယ်ရွယ်တဲ့ တက်ကြွတဲ့ အတွေ့အကြုံနည်းတယ်ဆိုပေမယ့် ထူးချွန်တဲ့ လူငယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ရှိနေတယ်ဆိုတာ သိကြပါတယ်။” ဟု သူကဆိုသည်။ ICC အစည်းအဝေးများတွင် ဝန်ကြီးချုပ်သည် သူတို့၏ လေ့လာသုံးသပ်ချက်များကို မကြာခဏထုတ်ဖော်ဆွေးနွေးလေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတရံ လေ့လာသုံးသပ်သူများ ကိုယ်တိုင် အစည်းအဝေးတွင် လာရောက်တင်ပြရန် ဖိတ်ကြားလေ့ရှိသည်။ “ဝန်ကြီးချုပ်က ICC အစည်းအဝေးတွေ ဖိတ်ကြားလေ့ရှိပြီး အမြင်ရှုထောင့်အနေနဲ့ လေ့လာသုံးသပ်ချက်တွေကို ဝန်ကြီးတွေကို ပြောပြပေးဖို့ တောင်းဆိုလေ့ရှိပါတယ်။” ဟု ဂေတီရာ က ဆိုသည်။ “သူတို့တွေ ခေါင်းညိတ်ပြီးနားထောင်နေတာတွေ့ရင် ဒါငါ့အလုပ်ကိုငါ ကောင်းကောင်း လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီလို့ပဲ သဘောပေါက်ရပါတယ်။”

လူအများနဲ့ထိတွေ့ဆက်ဆံပြီး ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုရှိသည့် ချဉ်းကပ်မှုမှာ အလွန်အရေးကြီးသည်။ လေ့လာသုံးသပ်သူများသည် သူတို့၏ ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်များကို ပြုစုရာတွင် အဆိုပြုလွှာများကို ရေးဆွဲသည့်အရာရှိများအား ထိခိုက်မှုမဖြစ်စေရန် သတိထားကိုင်တွယ်သည်။ သို့မှသာ ပါဝင်သူအားလုံးအတွက် အကျိုးရှိမည့်ဆက်ဆံရေးတစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်သူများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် လာစေရေးအတွက် “ဌာန၏လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြုခြင်း” သကဲ့သို့သော ယုံကြည်မှုမြှင့်တင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကလည်း ထိရောက်သည့်နည်းလမ်းဖြစ်ခဲ့သည် ဟု မန်နီကဆိုသည်။ “အရေးကြီးတာက အခြားသူတစ်ယောက် အနေနဲ့ ကိုယ့်က သူ့ကိုကူညီပေးနေတဲ့လူတစ်ယောက်လို့မြင်လာဖို့ လိုတာပါ။” ဟု သူကဆိုသည်။

လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လေယူလေသိမ်း စကားလုံးအသုံးအနှုန်းကလည်း အရေးကြီးသည်ဟု မြူကာဇာယဲ က ဆိုသည်။ “ကျွန်မတို့ကသူတို့ရဲ့ကျွမ်းကျင်မှုကို မေးခွန်းထုတ်နေတာမဟုတ်ဘူး အဲဒီတော့ အစိုးရအဖွဲ့အနေနဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ထိထိရောက်ရောက်ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့အတွက် လိုအပ်တဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေပါအောင် ကူညီပေးရုံသက်သက်ပဲဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပြောပြထားရပါတယ်။” ဟု သူကဆိုသည်။

လေ့လာသုံးသပ်သူအများစုသည် အစောပိုင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများရှိ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ စီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် ဆက်ဆံရေးတစ်ခုတည်ဆောက်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အခက်အခဲမရှိ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်ခဲ့သည် ဟု ဆိုကြသည်။ စီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူးများသည် အဆိုပြုလွှာများ မတင်ခင်ကတည်းကပင် ပါဝင်ရ မည့်အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ သူတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများပင် ပြုလုပ်လာခဲ့သည်။ “အစိုးရအဖွဲ့ကို စာတမ်းတွေ တရားဝင်မပေးပို့ခင်မှာ ကြိုတင်ပြီးတော့ ကျွန်မတို့နဲ့ ဆွေးနွေးကြတယ်။ စာတမ်းကိုပြန်လည်သုံးသပ်ကြတယ်။ ပြီးတော့အကြံပေးရတာမျိုးတွေ ရှိပါတယ်။” မြူကာဇာယဲ က ဆိုသည်။ “ဆက်ဆံရေးက ကောင်းမွန်ပါတယ်။ ချောချောမွေ့မွေ့ပါပဲ။”

ရလဒ်များကို အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်း

“ဒုတိယမြောက် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးရောက်တဲ့အချိန်မှာတော့ ဝန်ကြီးတွေအနေနဲ့ အပြောင်းအလဲ ကိုစတင်မြင်လာရပါပြီ။” ဟု အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ဥပဒေရေးရာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးလေ့လာသုံးသပ်သူ ဂေတီရာ က ဆိုသည်။

“စာတမ်းတွေတင်သွင်းတဲ့ ပုံစံကအစ ပြောင်းသွားတာဆိုတော့ အပြောင်းအလဲဖြစ်နေပြီဆိုတာ သူတို့တွေ နိုင်ပါတယ်။”

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် စတင်သက်ဝင်ခဲ့သည့် အပြောင်းအလဲများက မူဝါဒရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပုံစံတကျ သတ်သတ်မှတ်မှတ်ဖြစ်စေပြီး ပိုမိုရှင်းလင်းလွယ်ကူစေခဲ့သည်။ သို့သော် အားနည်းချက်များကရှိနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။ မူဝါဒရေးရာအဆိုပြုချက်များတွင် ဝန်ကြီးများအနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မြန်မြန်ဆန်ဆန်ချိန်ရင်းအတွက် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များ ပိုမိုပါဝင်လာခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် တင်သွင်းသည့်ဝန်ကြီးဌာနများကို အစိုးရအတွင်းရေး အစိုးရပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်ပါ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရန် တွန်းအားပေးသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ မတင်သွင်းမီ နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မတူကွဲပြားမှုများကို ဖြေရှင်းရန်တွန်းအားပေးသည်။ အစိုးရ အဖွဲ့ရုံးသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးများ ပြင်ဆင်မှုများနှင့် အစည်းအဝေးပြီးနောက် သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေမှုများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ မူဝါဒရေးရာကိစ္စရပ်များကို အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဆွေးနွေးရသည့်အချိန်မှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် နှစ်နာရီခန့် သာကြာတော့ပြီး ထို့ကြောင့် ဝန်ကြီးများအနေဖြင့် အခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များကိုထမ်းဆောင်ရန် အချိန်ပိုမိုရသွားစေခဲ့သည်။

သို့သော် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အခက်အခဲလိုအပ်ချက်များစွာကိုလည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ထိုအထဲမှ တစ်ခုမှာ ဝန်ထမ်းအပြောင်းအလဲများခြင်းဖြစ်သည်။ ဝန်ထမ်းအများစုမှာ ရာထူးတိုးမြှင့်ခံရခြင်း၊ အခြားပညာ သင်ကြားရန် ကိစ္စများကြောင့်နှုတ်ထွက်သွားခြင်းများ ရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လကိုရောက်သည့်အချိန်တွင် မူလလေ့လာသုံးသပ်သူ ခြောက်ဦးအနက်မှ တစ်ဦးသာကျန်တော့သည်။

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၏ အရည်အသွေးအဆင့်မတူညီမှုများက အစိုးရအဖွဲ့ရုံး လေ့လာသုံးသပ်သူ များ၏ လုပ်ငန်းကိုထိခိုက်စေသည်ဟု မှုဆိုနီ ၏ လက်အောက်တွင် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သော မီယန်မီ က ဆိုသည်။ “တခြားဝန်ကြီးဌာနတွေက အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေ ကလည်း လာရိုက်ခတ်ပါတယ်။” ဟု သူကဆိုသည်။ “ကိုယ့်အဖွဲ့ကို ကိုယ်သင်တန်းပေးလို့ရတယ်ဆိုပေမယ့် အခြား ဝန်ကြီးဌာနတွေဘက်က အရည်အသွေးမပြည့်မီတာမျိုးတွေလည်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။”

ထို့အပြင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများရှိ မူဝါဒရေးဆွဲသူများ အပြောင်းအလဲရှိခြင်းကလည်း အရည်အသွေး ပြည့်မီသည့် မူဝါဒရေးရာစာရွက်စာတမ်းများကို တသတ်မတ်တည်း ပြုစုရာတွင် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ “ဝန်ကြီး တွေကို သင်တန်းပေးလို့ရတယ်။ အကြံပေးတွေ၊ စီမံကိန်းညွှန်မူတွေနဲ့ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်တွေကို သင်တန်းပေးလို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတွေကတော့ ပြောင်းလဲနေတာပဲလေ။” ဟု စီးပွားရေးမူဝါဒ လေ့လာ သုံးသပ်သူ ကေလီဆာ က ဆိုသည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၏ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင် အပြောင်းအလဲ များစွာဖြစ်ခြင်းက အစိုးရအဖွဲ့ရုံးကို ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ “၂၀၁၀-၂၀၁၁ မှာရွေးကောက်ပွဲတွေနဲ့အတူ ဝန်ကြီးတွေအများကြီးအပြောင်းအလဲဖြစ်သွားတာ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်တွေ ညွှန်မူတွေရွှေ့သွားတာကြောင့် အရည်အသွေးပိုင်းလျော့ကျသွားခဲ့ပါတယ်။” ဟု ကေလီဆာက ဆိုသည်။ “ဒါကနိုင်ငံရေးရဲ့အရည်အသွေးကိုပါ ထိခိုက်စေနိုင်ပါတယ်။”

ရနိုင်သည့်အရင်းအမြစ်နည်းပါးသဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးများမှ ဆုံးဖြတ်ချက် များကို အကောင်အထည်ဖော်မှုအား လေ့လာစောင့်ကြည့်ရာတွင် အခက်အခဲများရှိခဲ့သည်။ “အစိုးရ အဖွဲ့ရုံးမှာဆိုရင် စာရွက်စာတမ်းတွေကို လေ့လာရင်းသုံးသပ်ရင်းနဲ့ လုံးလည်ချာလည်လိုက်နေကြလို့ အစိုးရ အဖွဲ့ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်မဖော် စောင့်ကြည့်ဖို့အတွက်အချိန်မရပါဘူး။” ဟု ဂေတီရာ က ဆိုသည်။ “စာတမ်းတွေက ဝင်လာတာအများကြီးပဲ။ တကယ် အကောင်အထည် ဖော်မဖော် စောင့်ကြည့်ဖို့အတွက်ကျတော့ အချိန်မရခဲ့ပါဘူး။”

ထိုအားနည်းချက်ကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးသည် ၂၀၁၂ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် အစိုးရအဖွဲ့ ရုံး နှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးဌာနတို့ကို ပူးပေါင်းခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လေ့လာ

စောင့်ကြည့်ရသည့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးနှင့် အစိုးရအဖွဲ့လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မှုကို လေ့လာစောင့်ကြည့် ရသည့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရေးဌာနတို့အကြား လုပ်ငန်းများထပ်နေပြီး ကိစ္စတစ်ခုတည်းကို ပြိုင်တူလေ့လာရသည့် အနေအထားမျိုး ရှိခဲ့သည်ဟု မီယန်မီ က ရှင်းပြသည်။ ယခုစာတမ်းရေးသား သည့်အချိန်တွင်ပင် ပေါင်းစပ်ထားသည့်ဌာန၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုအကဲဖြတ်ရန် စောလွန်းနေသေးသည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အထောက်အကူပေးခဲ့သည့် အကြောင်းအချက်များစွာရှိသည်။ ပထမတစ်ချက်မှာ ရဝမ်ဒါအစိုးရအဖွဲ့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်သည့် သဘာဝဖြစ်သည်။ အခြားနိုင်ငံများတွင်မူ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာနများမှ တင်သွင်းသောအဆိုပြုလွှာများကို ဝေဖန်မေးခွန်းထုတ်မည်ဆိုပါက ထိုသို့ မေးခွန်းထုတ်သည့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးသည် တင်သွင်းသည့်ဝန်ကြီးဌာန၏ ဝေဖန်မှုကိုခံရသည်။ မတူညီ သည့်နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရများတွင် မူဝါဒရေးရာအဆိုပြုလွှာများအပေါ် အစိုးရ အတွင်း အပြင်းအထန်ငြင်းခုံရသည့် အခြေအနေမျိုး တွင် ဓမ္မဒိဌာန်ကျသော အစိုးရအဖွဲ့ရုံးကို သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်သည်။ ရဝမ်ဒါတွင် ထိုသို့အစိုးရအတွင်း တိုက်ခိုက်မှုများမရှိ သဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှဝန်ထမ်းများမှာ မည်သည့် အခါမျှ ပါတီဘက်လိုက်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး စွပ်စွဲမခံရပါ။

၂၀၀၈ခုနှစ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့ရုံးကို ဝင်ရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့သူများအတွက် အဓိကလုပ်ငန်းမှာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေး လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရေးဆွဲရေးဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရေးဆွဲပြီးနောက် အစိုးရအဖွဲ့ ရုံးဝန်ထမ်းများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု ရှိပြီးသည့်နောက်တွင် ဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့အတွက် ကောင်းမွန်သည့်မူဝါဒအဆိုပြုလွှာ များ မည်သို့ရေးဆွဲရမည်ကို တိတိကျကျသိရှိသွားကြသည်။ “လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် ရှိလာတာက အစိုးရရဲ့မူဝါဒရေးဆွဲမှုလုပ်ငန်းကို တကယ်ကိုကောင်းမွန်လာစေခဲ့ပါတယ်။” ဟု စီးပွားရေးမူဝါဒ ဆိုင်ရာသုတေသီ နယ်လီမြူကာဇာယဲ က ဆိုသည်။ “ဒီဟာကလူတွေအတွက်ရှင်းလင်းပြီးနားလည်ရလွယ်တယ်။ ဘာတွေလိုလဲဆိုတာ သူတို့သိသွားတဲ့အတွက် ဘာတွေပေးရမလဲဆိုတာပါ သူတို့သိသွားကြတယ်။”

၂၀၀၈ခုနှစ် မတ်လမှ ၂၀၀၉ခုနှစ် ဇူလိုင်လအထိ အစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ကြီးဌာန၏ အကြီးအကဲအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ချားစ်မြူရီဂန်ဒေး က သူ၏သက်တမ်းအတွင်း အဓိကအောင်မြင်မှုမှာ အစိုးရအဖွဲ့ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ “အစိုးရအဖွဲ့လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်လေးတစ်ခုတည်းဆွဲပြီး ဒီဝန်ကြီးဌာနကနေ ထွက်ရမယ်ဆို ရင်တောင်မှ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့အလုပ်ကို ကိုယ်ကျေနပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ထွက်ရတဲ့ သူပဲဖြစ်မှာပါ ဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကျွန်တော် ပြန်စဉ်းစားမိတယ်။” ဟု သူကဆိုသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ရုံး၏ အခြေခံ အုတ်မြစ်ကိုခိုင်မာအောင် ဖွဲ့စည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ သည့် မြူရီဂန်ဒေးနှင့် အခြားသူများကို လေ့လာ သုံးသပ်သူများက ချီးကျူးကြသည်။ အခြေခံကောင်းရှိသဖြင့် လေ့လာ သုံးသပ်သူများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လျင်လျင်မြန်မြန် စတင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ “လေ့လာသုံးသပ်တဲ့သူတွေ ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိတယ်။ ဘာမှရှုပ်ထွေးမှုမရှိဘူး။” ဟု မြူကာဇာယဲ က ဆိုသည်။ “အစိုးရအဖွဲ့ရုံး ကို ကြည့်လိုက်တာနဲ့ ဘယ်လိုပုံဖော်မယ်ဆိုတာ စနစ်တကျစဉ်းစားပြီး ပုံဖော်ထားတယ်ဆိုတာ မြင်နိုင်ပါတယ်။”

စီးပွားရေးမူဝါဒဆိုင်ရာ လေ့လာသုံးသပ်သူ ဂျွန်ကောလီဆာ ကလည်း ထို့အတူပြောဆိုပါသည်။ မြူရီဂန်ဒေး က အစောပိုင်း ကာလများတွင် လေ့လာသုံးသပ်သူများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခဲ့သဖြင့် သူတို့၏အခန်းကဏ္ဍကို သူတို့ပိုမိုနားလည်လာခဲ့ကြသည်။ “တချို့ဝန်ကြီးတွေက စီးပွားရေးပညာရှင်တွေမဟုတ်ပါဘူး။ အဲ့တော့ သူတို့ကို စီးပွားရေးမူဝါဒတွေ နားလည်အောင် ရှင်းပြဖို့အတွက် နည်းလမ်းတစ်ခုကို သုံးရတယ်။ အရပ်သုံး ဘာသာစကားတွေကို သုံးပြီးတော့ အရည်အသွေးပြည့်မီတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချနိုင်အောင်ကူညီပေးရတယ်။” ဟု သူကဆိုသည်။ “ဝန်ကြီးမြူရီဂန်ဒေး ကျွန်တော်တို့ကို ပြောလေ့ရှိတာက ‘မင်းတို့ရဲ့အလုပ် ကဝန်ကြီးတွေ ရဲ့အလုပ်ကို ပိုလွယ်ကူအောင်ကူညီပေးရမှာ’ ဆိုတဲ့ စကားပဲဖြစ်ပါတယ်။”

အဖွဲ့၏စိတ်အားထက်သန်မှုကလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေခဲ့သည် ဟု မြူကာဇာယံ က ဆိုသည်။ “အားလုံးစိတ်ထဲမှာ တပြေးတည်းရှိကြတာက ကိုယ်လုပ်မယ့်အလုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အရမ်းစိတ်အားထက်သန်နေကြတာပါပဲ။ အကုန်လုံးကအသစ်တွေချည်းပဲ။ ဌာနကလည်းလုံးဝအသစ်ဆိုတော့ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ဖူးတဲ့ သူတွေအတွက်တောင်မှ အသစ်အဆန်းဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်မတို့က စိတ်လှုပ်ရှား ပြီးတက်ကြွနေခဲ့ကြတာ။” ဟု သူက ဆိုသည်။

---

^၁ “Doing Business: Rwanda in top 20 Reformers Globally.” World Bank. September 2008.

<http://go.worldbank.org/HWDL25RGD0> Accessed 07/10/2012.

^၂ “Rwanda Country Profile 2007.” Economist Intelligence Unit. April 2007.

http://www.eiu.com/report_dl.asp?issue_id=1882162373&mode=pdf Accessed 07/10/2012.